

УДК 821.161.2+821.581+81'255.4(076.6)

МОТИВИ НОСТАЛЬГІЇ В ПОЕЗІЇ ЛІ БО (李白) І ЛЕСІ УКРАЇНКИ: ВІД ДАВНИНИ ДО НЕДАЛЕКОГО МИНУЛОГО

Андрій Ярославович Печарський

orcid.org/0000-0003-4154-8956

pecharskyu@ukr.net

Доктор філологічних наук, професор

Кафедра української літератури імені академіка Михайла Возняка

Львівський національний університет імені Івана Франка

Вул. Університетська, 1, 79000, м. Львів, Україна

Анотація. Проаналізовано наративні особливості мотивів ностальгії в поезії Лі Бо і Лесі Українки. Подібна скомплектованість творчостей у єдиновласне літературне обличчя мотивується художньо-образною і біографічною зумовленістю. Адже Лі Бо і Леся Українка довгий час перебували за межами своєї батьківщини, що породило спільні лейтмотиви в їхній поезії, викликані, насамперед, проблемами суспільства, особи і природи. Компаративістичні дослідження творчості китайського та українського митців у різнорідній культурологічній парадигмі Сходу і Заходу показують настільки ж подібні, наскільки і різні їхні філософсько-тематичні обрії. Зроблено висновок, що у „філософському діалозі” обидвох митців образ Батьківщини постає не лише як конкретна територія, рідна земля, берегиня, але й як духовне місцезнаходження людини – Царство Небесне чи шлях Неба, Дао (道).

Ключові слова: мотиви ностальгії, парадигми різнорідних культур Сходу і Заходу, сугестивна лірика, образи-символи, ліричний герой, сюжет, тема.

Епохи, в яких жили і творили китайський поет Лі Бо і Леся Українка, надто віддалені одна від одної. Ось уже понад дванадцять століть. Але якщо припустити думку, що існує таємний, прихований від людського ока міжкультурний простір давнини, який, за К.-Г. Юнгом, постійно жевріє у нашому „колективному

несвідомому” (див.: [7]) незалежно від належності індивіда до того чи іншого етносу, культури, цивілізації, то потрібно визнати, що „все нове – це добре забуте старе”.

Хоча, за художньо-стильовими ознаками „поети, – як слушно зауважував А. Кацнельсон, – схожі один на одного тим, що ні на кого не схожі, окрім як на самих себе...” [2, с. 137], проте з погляду компаративістики постає правомірне питання: що спільного було в житті і творчості Лі Бо та Лесі Українки – митців різнорідних світоглядно-поетологічних парадигм Сходу і Заходу?! Це передусім неймовірна творча стихія таланту і ностальгія за Батьківщиною. Відомо, що Леся Українка свій перший вірш апробувала, коли їй було дев’ять років, а Лі Бо – в десять. Українська поетеса у дев’ятнадцятирічному віці написала для своїх сестер підручник „Стародавня історія східних народів”, а китайський митець, за народними переказами, у п’ять років міг вивести будь-який ієрогліф. Слід згадати, що в дитячому віці у Лі Бо і Лесі Українки проявилися здібності до малювання і музики, але через життєві обставини вони не змогли їх розвинути.

Уславлений „прометеїзм” творчості Лесі Українки споріднений із „прометеїзмом” Лі Бо, образ якого став одним із символів патріотизму в китайській культурі. „Ми йдемо туди, куди потрібно Батьківщині!”, – ці слова об’єднують обидвох великих митців-класиків.

Поет епохи династії Тан часто оспівував дисципліну духу, ідею порядку, послідовності і бойову велич китайського народу. Функції образів-символів автора залежать від інтенсивності сили його почуттів:

Імператорське військо / заходить в північній пустелі, / Рвуться варварів коні / із наших напитися рік / Проти стріл і списів / стоїмо непохитно, як скелі, / Нас безмежна любов до вітчизни / з’єднала навік. / Снігом з пригорщах гасимо / спрагу пекучу над морем, / На холодних курганах ночуємо / в мертвих пісках, / Лиш коли ми у битвах / напасників військо поборем, – / Зможем гордо сидіть / на вишиваних подушках (див.: [3]).

天兵下北荒, / 胡马欲南饮。 / 横戈从百战, / 直为衔恩甚。 / 握雪海上餐, / 拂沙陇头寝。 / 何当破月氏, / 然后方高枕。(див.: [9]).

Подібний патріотично-емоційний фон свого ліричного твору створила й Леся Українка:

Слово, чому ти не твердая криця, / Що серед бою так ясно іскриться? / Чом ти не гострий, безжалісний меч, / Той, що здійма
вражі голови з плеч? / Ти моя щира, гартована мова, / Я тебе
видобудь з піхви готова, / Тільки ж ти кров з мого серця проллеш, /
Вражого ж серця клинком не проб'єш [...] Слово, моя ти єдина
зброе, / Ми не повинні загинуть обоє! / Може, в руках невідомих
братів / Станеш ти кращем мечем для катів... [6, с. 143–144].

Так написане „слово” руками фізично слабкої, змороної ще з дитинства недугою (туберкульоз кісток) поетеси перетворюється на „зброю” проти ненависного ворога її рідного народу.

З цього приводу можна навести цікавий факт із життя і творчості Лі Бо. Майбутній митець з п'ятнадцяти років почав захоплюватися мистецтвом володіння зброєю („танцем з мечем”), проте генерал Пей Мінь переконав його, що коли „небо дарує людині громоподібного пензля, то не можна відмовлятися від поезії заради зброї” (цит. за: [5, с. 38]).

Після тих слів Лі Бо написав такі рядки із вірша „По той бік кордону”:

Знову варварів орди / спускатися з гір почали. / Знов на битву в
пустелю / виходять небесні солдати. / Генерали вже „тигрові знаки” /
свої роздали, / Знову будуть бійці / головою в пісках накладати. /
Дальній місяць на стріли / і сагайдаки погляда, / Візерунками
паморозь / зброю укрила криваву. / Не зітхай надаремно, / дружино
моя молода, – / Ще тривають бої, / ще я, може, вернусь на заставу
(див.: [3]).

塞虏乘秋下, / 天兵出汉家。 / 将军分虎竹, /
战士卧龙沙。 / 边月随弓影, / 胡霜拂剑花。 / 玉关殊未入, /
少妇莫长嗟。(див.: [9]).

Хоча насправді „стилєт” і „стилос” обидвох митців були скеровані на те, щоб пізнати вічну Любов у всій її повноті: Ерос (інтимні почуття, пристрасті Лесі Українки до Сергія Мержинського, а в Лі Бо до Лю (刘)); Філія (товариськість Лі Бо з Ду Фу, а Лесі Українки з Ольгою Кобилянською); Стоке (сімейна

любов Лі Бо із Сюй (许氏), Лесі Українки із Климентом Квіткою); Агапе (даосизм Лі Бо як родового нащадка Лао Цзи, християнство Лесі Українки).

Якщо Лі Бо традиційно вважають найбільш „місячним” поетом Китаю (Образ місяця для Лі Бо – „вірний друг”, „людина високих духовно-моральних якостей”, „кохана” і т. п. Такі високі одухотворені, зрештою інтимні, почуття до місяця вперше ввів у китайську поезію епохи династії Тан (唐诗) Лі Бо), якому планета тихої ночі навіює ностальгічні настрої, то Лесю Українку в цьому аспекті можна вважати найбільш „зоряною” поетесою України. Хоча схожі почуття китайського митця, будучи пов’язані з образом місяця, її ліричним душевним порухам теж притаманні. Наприклад, приспів відомої колискової із циклу поезій „Сім струн”:

Місяць ясененький / Промінь тихесенький / Кинув до нас... /
Спи ж ти, малесенький, / Поки є час! [6, с. 47].

Або вірш „Співець” Лесі Українки:

Тихо спускається нічка осіння, – / Година сумна; / Місяць
холоднеє киди проміння; / Здалека луна / (...) Ти хоч би й крила мені
солов’їні, / І воля своя, – / Я б не лишила тебе в самотині, / Країно
моя! [6, с. 62–63].

За повір’ям, ім’я Бо в перекладі з китайської означає „Біла Слива”. Майбутньому поетові при народженні дали ще друге ім’я Тай-Бо (Велика Білизна), бо матері в період його зачаття наснилася велика біла зірка.

Справді, білий колір – найулюбленіший у поетичній палітрі Лі Бо. Дослідники творчості митця підрахували, що „у 423 рядках віршів Лі Бо, пов’язаних з „білим” кольором, зустрічається 425 рази, виражаючи певні реалії, а найчастіше рух душі, почуття, пов’язані із сприйняттям навколишнього світу” [10, с. 321]. Схоплена у своїй суті думка дає змогу збагнути різноманітні світоглядно-поетологічні парадигми Заходу і Сходу. Адже ми тут, в Україні, зрештою як і всі інші європейці, звикли до безпосереднього сприйняття „живописних” та „співучих” мотивів природи, мелодійні акорди яких завжди підслухані пензлем. Значно глибший

зміст у метафоричних словах Лі Бо вбачає людина китайської цивілізації, для якої „білий”, ментально пов’язаний із „чорним”, є більше ніж просто кольором. Зрештою – це об’єктивно існуюча „повнота” часу: власне, ті періоди всього суцього, коли протікає вселенська зрілість „Інь” і „Ян”.

У поетичній метафориці Лесі Українки також нерідко зустрічається білий колір, але, звісно, він виконує інше ментальне смислове навантаження; здебільшого стосується *інтимних* мотивів („хай хвиля білявая до побережного каменя горнеться...” [6, с. 156], нехай в’януть білі й рожеві, червоні й блакитні троянди [6, с. 258]); *пейзажних* („грізні, люті вали білогриві” [6, с. 104], „матовим сріблом біліють дахи на будинках” [6, с. 170]); *фольклорних* („тішся, мила, бо лілея біла – квітка чистої та любої надії...” [6, с. 86]) *ностальгічних* (див.: „В магазині квіток” [6, с. 70–71]) і т. п.

Різномірні художньо-культурологічні реалії Заходу і Сходу узмістовує, передусім, незмірна, тиха любов до Батьківщини і мандрівний стиль життя, який, віддаляючи китайського та українського поетів від рідного краю, породжував у їхній медитативній ліриці безсловесний оркестр ностальгічних емоцій. Звісно, туга за Батьківщиною викликана життєвими обставинами; лише з тою різницею, що Леся Українка все життя мусила лікуватися в різних санаторіях світу, а свободолюбного Лі Бо манила незвідана далечінь „у вітрах, потоках рік і крутих схилах гір”.

Що ж до мотивів ностальгії в поезії митця епохи династії Тан (唐诗), то вони викликані, насамперед, проблемами суспільства, особи і природи:

Вирушаю в Юньян / по широкій ріці. / Осіддали цю річку /
заможні купці. / Коли буйволам спека / ламає хребти, / Важко людям
човна / на колодах тягти! / І води не нап’єшся – / вода тут брудна, / І
твій чай в чайнику / скаламутивсь до дна. / А як пісню бурлак /
заспіває – „духу”, / Серце рветься від болю / на довгім шляху. / Над
рікою у скелях / раби-рубачі / Дикий камінь ламають / удень і вночі. /
Кинеш погляд на гори, / на Дан і на Ман, / І на очі сльоза / напливе,
мов туман (див.: [3]). (云阳上征去, / 两岸饶商贾。 /
吴牛喘月时, / 拖船一何苦。 / 水浊不可饮, / 壶浆半成土。 /
一唱都护歌, / 心摧泪如雨。 / 万人系磐石, / 无由达江浒。 /
君看石芒砀, / 掩泪悲千古。) (див.: [9]).

Суворі стихії природи ніби проймається людськими проблемами, їхньою нестерпною фізичною працею. Вона стає чинником психологічної характеристики заможних купців, які живуть за принципом: „Все для себе – хай гине раб”. Так медитативна лірика образів природних явищ проходить через „фізіологію людського болю”. Озброюючись „мовою факту”, сама природа стає мовчазним докором соціальної несправедливості.

Недарма твори Лі Бо називають „поезією гір та рік”, а його самого – „вулканом поезії”, якому притаманні тонкий ліризм, метафорична досконалість форми і змісту, людяність і глибока простота (див.: [1, с. 407]). Адже образи пейзажної лірики поета віддзеркалюють одвічне прагнення людини піднятися над марнотою власного життя, збагнути своє вище духовне призначення. З цього приводу можна навести рядки відомого митця і дослідника поета епохи династії Тан Лі Чжі: „Немає часу, коли б не жив Лі Бо, немає місця, де б він не народився; то наче зірка з Неба, то наче герой Землі” (цит. за: [1, с. 119]).

Зрештою, популярність серед народу і ностальгічне підпілля душі в поезії Лі Бо споріднене зі згустком гостроти соціального бачення Лесі Українки в тузі за Батьківщиною:

І все-таки до тебе думка лине, / Мій занашений, нещасний краю,
/ Як я тебе згадаю, / У грудях серце з туги, з жалю гине. / Сі очі бачили скрізь лихо і насилля,
/ А тяжкого від твого не видали, / Вони б над ним ридали,
/ Та сором сліз, що ллються від безсилля / О, сліз таких вже вилито чимало,
– / Країна ціла може в них втопитись; / Доволі вже їм литись,
– / Ще сльози там, де навіть крові мало! [6, с. 124–125].

У художній інтерпретації Лесі Українки і Лі Бо „зболена ностальгія” – це філософська онтологічна категорія, наше „Я”, мірило людської сутності. Вітчизна для них означає щось більше, ніж рідна земля, бо виступає у вимірі „духовного простору” і „небесної території”: для Лі Бо – лаоське Дао, а для Лесі Українки – Ісусове Царство Небесне, яке здобувається боротьбою.

Відомий факт: Н. Гамбарашвілі привозить Лесі Українці з далекої Грузії замовлений подарунок – кинджал „як емблему

боротьби з ненависним ворогом”. Згодом поетеса захоплено скаже: „Коли б я не була українкою, я б хотіла бути грузинкою”.

Неважко здогадатися, чому такі думки вирували в уяві Лесі Українки, яка, поправляючи своє здоров'я в грузинських санаторіях, пізнала історію, культуру й велику християнську силу духу кавказького народу. Адже героїчна історія грузинської нації за державну незалежність і віру Христову своєю жертвовною одностайністю якоюсь мірою була прикладом для рідного її серцю українського народу.

Пригадуються рядки з гімну Грузії: „Моя ікона – це моя Вітчизна, оклад її – весь світ...” Ці слова мають велику історію, що дихає давниною часів рівноапостольної Ніни з Кападокії, родички великомученика Георгія Побідоносця. Уві сні їй з'явилася Богородиця Діва й подала хрест із виноградної лози, щоб вона вирушила в Іверію (Грузію) і посіяла там у серцях народу зерно Христової віри. Дівчина взяла з виноградної лози якороподібний хрест, зв'язала його своїм волоссям і вирушила в далеку дорогу. Так свята Ніна наприкінці III – на початку IV ст. започаткувала християнство в Грузії і стала її національно-духовною покровителькою. Коли у XVII ст. перси захопили Тбілісі, вони ввійшли у святиню кафедрального сіонського собору і, взявши хрест святої Ніни, ікони Спасителя й Божої Матері, поставили їх на середину моста, що пролягав через річку Куру. На одному березі перси зігнали майже все населення міста (близько ста тисяч), на другому – поставили стражників. Живим міг залишитися лише той, хто перейде через міст, наступивши на чудотворні святині. За переказом, у той день річка Кура була червона від крові. Її могли перейти по мертвих тілах, не замочивши ноги. Але жодна людина тоді не зрадила Христа. Саме тому хрест святої Ніни – це не просто спогад про святу прекрасну дівчину, але й хрест усього грузинського народу (див.: [4, с. 227–228]). І Києво-Печерська лавра в істинно християнських душах українців також є живою іконою Вседержителя.

Оця переосмислена й трансформована біблійна символіка творчості Лесі Українки споріднена з даоським світосприйняттям Лі Бо, який, доволі довго перебуваючи в монастирі, переймався одвічними духовними питаннями життя і смерті. Його втомлювала

земна „суєта суєт” і хвилювало вічно молоде небесне життя людської душі:

Не тільки місяць / та сонце ясне? – / Не знає спокою / світ. /
Людей невтолима / жага жене, / А жить їм / так мало літ. / Гора
Пенлай / на просторах морських, / Кажуть, / встає з води, – / В гаях
нефритових / і золотих, / Мов жар, / палають плоди. / Зірви той плід /
і з’їж хоч один – / Юним будеш / весь вік... / Хотів би я сплинати / в
небо, як дим, / Змучений / чоловік (див.: [3]). (庄周梦胡蝶。 /
胡蝶为庄周。 / 一体更变易。 / 万事良悠悠。 / 乃知蓬莱水。 /
复作清浅流。 / 青门种瓜人。 / 旧日东陵侯。 / 富贵故如此。 /
营营何所求。) (див.: [9]).

На невловимому сліді містичної загадки „золотих нефритових гаях”, на глибинах авторової задуми, наче зупинився увесь хід внутрішніх порухів душі ліричного героя, стиснулася його пружина драматичності. Обходячи мовчанням містицизм творчого феномену Лі Бо, слід наголосити, що китайський митець у своєму житті не прагнув „володіти”, а прагнув „бути”, тому, на думку дослідників, в його поезії часто „релігією виступає сама природа” (цит. за: [8, с. 101]). Так на арені боротьби й знемоги, віри і гріха, життя і смерті проходить істинне „демаскування” людини, де добро врівноважується злом, і навпаки людина то визріває думкою і духом, то опускається до найнижчих своїх інстинктів.

Власне, з цього погляду увиразнюється поетика лірики Лесі Українки, проблематика якої постає із замкнутого кола питань про нашу земну екзистенцію:

Люди бояться вночі кладовища, / жаских казок і непевних
примар, / страшно і вдень їх сумних катафалків, / чорної ризи, і
ладану, й мар. / Я не боюся того, тільки сумно / поглядом поїзд
сумний проведу; / любії тіні мене проводжають / в час, коли я з
кладовища іду... Спогад живий до живої говорить, / мертва могила
над смертю мовчить, / і про страшну таємницю під нею / голос
похованих в ній не кричить. / Я не боюся – мовчазна могила / нам не
з’ясує, що діється в ній, / Вас я боюся, ви, трупи живії / мрій наших
спільних, любові, надій... [6, с. 309].

У тій безглуздій веремії життя ліричний герой не має права на спокій, тому вірш відкривається образами страхіть, розладу й замогильних руїн. У взаємодії вони пропливають у людській уяві як театр тіней і набувають душевної драматичності, ідентифікуючись із різним художнім асоціативним баченням. Світ поступово розумів жахливу самотійність речей, де мале і велике, особисте і соціальне, духовне і матеріальне, зрештою саме життя і смерть зіставлялися як щось однорідне.

Подібна скомплектованість поезій Лесі Українки і Лі Бо в єдиновласне літературне обличчя мотивується художньо-образною зумовленістю, що проявляється у виявах державотворчих сподівань і ностальгічних почуттів. Зрештою, у „філософському діалозі” обидвох митців образ Батьківщини постає не лише як конкретна територія, рідна земля чи берегиня, але й як духовне місцезнаходження людини – Царство Небесне чи шлях Неба, Дао (道). Утім даосько-буддійському світогляду Лі Бо, на відміну від християнського, притаманне більш заземлене сприйняття сакральних образів Істини, утаємничену незавершеність і недовомовленість якої читач повинен розгадати самотійно у процесі власних роздумувань.

1. Антологія українського та китайського письменства: перекладацькі інновації у львівській „Alma mater” (до 25-ї річниці встановлення дипломатичних відносин між Україною та Китаєм) 乌中作家选集: 利沃夫大学 „ALMA MATER” / за ред. Андрія Печарського, Сунь Кевеня. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 492 с.
2. Кацнельсон А. Поезія – мистецтво високе / А. Кацнельсон // Дніпро. – 1999. – № 12. – С. 132–140.
3. Лі Бо. Поезії [Електронний ресурс] / Лі Бо // Первомайський Л. Твори : в 7 т. Т. 6: Переклади. / Упоряд. С. Пархомовського. – Київ : Дніпро, 1986. – Режим доступу : <https://www.ukrlib.com.ua/books-zl/printout.php?id=43&bookid=1>.
4. Печарський А. Психоаналітичний аспект української белетристики першої третини ХХ сторіччя / А. Печарський. – Львів : Вид-во ЛНУ ім. І. Франка, 2011. – 466 с.
5. Торопцев С. Жизнеописание Ли Бо – Поэта и Небожителя / С. Торопцев. – Москва : Российская академия наук Института Дальнего Востока, 2009. – 357 с.

6. *Українка Леся*. Зібрання творів : у 12 т. Т. 1: Поезії. – Київ : Наук. думка, 1975. – 447 с.
7. *Jung C. Collected Works of C. G. Jung.* – 2nd ed. – Princeton : Princeton University Press, 1971. – Vol. 6. – 608 p.
8. 康怀远。李白批评论。成都。2004。– 245。
9. 李白诗全译。石家庄，1997。– 457。
10. 中国李白研究：2001-2002 年集。合肥，2002。– 396。

МОТИВЫ НОСТАЛЬГИИ В ПОЭЗИИ ЛИ БО (李白) И ЛЕСИ УКРАИНКИ: ОТ ДРЕВНОСТИ ДО НЕДАЛЕКОГО ПРОШЛОГО

Андрей Ярославович Печарский

orcid.org/0000-0003-4154-8956

pecharskyu@ukr.net

Доктор филологических наук, профессор

Кафедра украинской литературы имени академика Михаила Возняка

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

Ул. Университетская, 1, 79000, г. Львов, Украина

Аннотация. Проанализированы нарративные особенности мотивов ностальгии в поэзии Ли Бо и Лесы Украинки. Типологическая характеристика творчества разного менталитета в единое литературное лицо мотивируется художественно-образной и биографической предопределенностью. Ведь Ли Бо и Леся Украинка долгое время находились за пределами своей Родины, что породило общие лейтмотивы в их поэзии, вызванные прежде всего проблемами общества, личности и природы. Компаративистические исследования творчества китайского и украинского писателей в разных культурологических парадигмах Востока и Запада показывают настолько же похожие, насколько и различные их философско-тематические измерения. Сделан вывод, что в „философском диалоге” двух поэтов образ Родины предстает не только как конкретная территория, родная земля, хранительница, но и как духовное местонахождение человека – Царство Небесное или путь Неба, Дао (道).

Ключевые слова: мотивы ностальгии, парадигмы разных культур Востока и Запада, суггестивная лирика, образы-символы, лирический герой, сюжет, тема.

MOTIVES OF NOSTALGY IN POETRY BY LI BO (李白) AND LESYA UKRAINKA: FROM ANTIQUITY TO NEARBY PAST

Andrii Pecharskii

orcid.org/0000-0003-4154-8956

pecharskyi@ukr.net

Department of Ukrainian Literature

Ivan Franko National University of Lviv

Universytetska Street, 1, 79000, Lviv, Ukraine

Abstract. Narrative peculiarities of motives of nostalgia in poetry by Li Bo and Lesya Ukrainka which belong to distant dissimilar cultures of East and West. Chinese and Ukrainian artists' oeuvre stands out with incredible simplicity of style and unique sincerity. Mostly it's suggestive lyrics and picturesque principle of construction of poems. Lesya Ukrainka and Li Bo – masters of “pictures of experience”, and their imaginary type designs simply impress. After all both artists were beyond the country for a long time, this caused common motives in their poetry, generated first of all by problems of *community, person* and *nature*. Images of Li Bo's and Lesya Ukrainka's picturesque lyrics reflects the primordial human striving to rise above the vanity of own life, to comprehend personal superior spiritual mission. Comparative researches of Ukrainian and Chinese artists' oeuvre in dissimilar cultural paradigm of East and West show that their philosophically thematic horizons are equally similar and different. In that way famous “prometheism” of Lesya Ukrainka's oeuvre is related with Li Bo's “prometheism”, whose image became one from the symbols of patriotism in Chinese culture. If Li Bo traditionally is considered as the most “lunar” poet of China whom planet of still night inspires nostalgic moods, then Lesya Ukrainka in this context can be considered as the most “starry” poetess of Ukraine. In imaginary interpretation of Chinese and Ukrainian artists “painful nostalgia” is first of all philosophic ontological category, our “Me”, measure of human essence. Such completeness of Lesya Ukrainka's and Li Bo's poetry in one literary face is motivated by imaginary dependence which is demonstrated in absorption of state-building hopes and nostalgic feelings. After all in “philosophic dialogue” of both artists image of motherland appears not only as a concrete territory, native land or guardian but also as spiritual location of human – Kingdom of Heaven or Path of Heaven (道). However more grounded reception of sacral images of Verity, mysterious incompleteness and understatement which must be unraveled by reader in process of his thinking is appropriate to Taoist Buddhist Li Bo's outlook unlike Christian.

Key words: motives of nostalgia, paradigms of dissimilar cultures of East and West, suggestive lyrics, images-symbols, lyrical hero, plot, topic.

References

1. *Antolohiia ukraïns'koho ta kytais'koho pys'menstva: perekladats'ki innovatsii u l'vivs'kii "Alma mater" (do 25-ï richnytsi vstanovlennia dyplomatychnykh vidnosyn mizh Ukraïnoiu ta Kytaiem)* [Anthology of Ukrainian and Chinese Writing: Translation Innovations in Lviv Alma Mater (on the occasion of the 25th anniversary of establishing diplomatic relations between Ukraine and China)]. Lviv, 2017, 492 p. (in Ukrainian).
2. Katsnel'son A. Poeziia – mystetstvo vysoke [Poetry – High Art]. *Dnipro*, 1999, no. 12, pp. 132–140. (in Ukrainian).
3. Li Bo. Poezii [Poetry]. In: Pervomayskiy L. *Tvory*. Kyiv, 1986, vol. 6. Available at: <https://www.ukrlib.com.ua/world/author.php?id=79> (accessed 15 February 2018). (in Ukrainian).
4. Pecharskii A. *Psykhoanalytychnyi aspekt ukraïns'koï beletrystyky pershoï tretyny XX storichchia* [Psychoanalytic aspect of Ukrainian belles-lettres of the first third of the XX century]. Lviv, 2011, 466 p. (in Ukrainian).
5. Toroptsev S. *Zhizneopisanie Li Bo – Poeta i Nebozhitelia* [Biography of Li Po – Poet and Celestial]. Moscow, 2009, 357 p. (in Russian).
6. Ukrainka Lesya. *Zibrannia tvoriv* [Collected works]. Kyiv, 1975, vol. 1, 447 p. (in Ukrainian).
7. Jung C. *Collected Works of C. G. Jung*. Princeton, 1971, vol. 6, 608 p.
8. Kan Khuaiuan'. *Li Bo. Analitychna krytyka* [Li Bai. Analytical Criticism]. Chendu, 2004, 245 p. (in Chinese).
9. Li Bo. *Povne zibrannia virshiv z perekladom (na suchasnu movu)* [Complete Collection of Poems with Translation (into modern language)]. Shitsziachzhuan, 1997, 457 p. (in Chinese).
10. *Vyvchennia Li Bo v Kytai: 2001–2002. Zbirnyk* [A Study of Li Bai in China: 2001–2002. Collection of Works]. Khefei, 2002, 396 p. (in Chinese).

Suggested citation

Pecharskii A. Motyvy nostalgii v poezii Li Bo (李白) i Lesi Ukraïny: vid davnyiny do nedalekoho mynuloho [Motives of Nostalgia in Poetry by Li Bo (李白) and Lesya Ukrainka: From Antiquity to Nearby Past]. *Pytannia literaturoznavstva*, 2018, no. 97, pp. 57–68. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 15.02.2018 р.
Стаття прийнята до друку 26.04.2018 р.